

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie dotyczącej sędzi Sądu Okręgowego w R. A. R., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 26 września 2023 roku wniosku obrońcy sędzi A. R. w przedmiocie wyłączenia SSN Marka Siwka od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZSK 18/22 na podst. art. 42 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej p.u.s.p.)

postanowił:

nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Marka Siwka od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZSK 18/22

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 2 lutego 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obrońca sędzi A. R. wniosła o wyłączenie SSN Marka Siwka od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZSK 18/22.

W uzasadnieniu formułowanego postulatu, opartego na podstawie 41 § 1 k.p.k. w zw. art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. wnioskująca argumentowała, iż wskazany we wniosku SSN Marek Siwek został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa działającej po 6 marca 2018 r., wskutek czego nie spełnia on minimalnego standardu bezstronności, a w konsekwencji każdorazowo wydawane z jego udziałem orzeczenie obarczone jest uchybieniem o randze bezwzględnej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek w przedmiocie wyłączenia SSN Marka Siwka od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZSK 18/22 nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zaprezentowana przez autorkę wniosku argumentacja nie zawiera bowiem okoliczności, które mogłyby podawać w wątpliwość bezstronność wskazywanego sędziego (przy czym wspomnianą wątpliwość sama wnioskująca określa jako „domniemaną”), tym samym nie spełniając wymogów wskazywanych przez ustawodawcę w art. 41 k.p.k.

Wymóg bezstronności sędziego należy rozumieć zarówno w aspekcie „braku przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń”, jak i „konieczności obiektywnej bezstronności sądu, który winien dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2018 r., sygn. akt III KK 244/17, LEX nr 2433068). Za podstawę do wyłączenia sędziego uznaje się przy tym każdą uprawdopodobnioną okoliczność mogąca wywołać tę wątpliwość, tj. zarówno wynikającą ze sfery życia prywatnego, czy ze sfery urzędowej, jak również trwałe powiązania sędziego ze stroną albo jej pełnomocnikiem typu przyjaźń, wrogość, zbieżność lub rozbieżność interesów, przy czym „sporadyczne kontakty na linii stricte zawodowej nie powodują konieczności wyłączenia sędziego” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2015 r., sygn. akt III KK 351/14, LEX nr 1665591).

Podkreślić należy, iż wątpliwość, o której traktuje uprzednio wspomniany przepis, nie może stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, OSNKW 2012/4/4).

Lektura części motywacyjnej wywiedzionego wniosku wskazuje, iż żądanie obrońcy obwinionej powyższych kryteriów nie spełnia. Wnioskująca ograniczyła bowiem uzasadnienie formułowanego żądania jedynie do wyrażenia subiektywnej oceny o Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) i niepopartej rzeczowym uzasadnieniem hipotezy o skutkach orzekania przez sędziego powołanego na

wniosek tego organu, która nie pozwala na powzięcie uzasadnionej i realnej wątpliwości w tym aspekcie. Nie sposób bowiem uznać, że bezstronność sędziego Sądu Najwyższego podważają okoliczności związane z procedurą jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego i w kontekście niniejszej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż ma on z tego powodu z góry określony stosunek - zarówno to do obwinionej czy też przedmiotu postępowania w sprawie o sygnaturze I ZSK 18/22. Sama okoliczność związana z kwestią powołania sędziego nie pozwala na - niejako automatyczne - przyjęcie istnienia przejawów subiektywnej jego stronniczości, jak również uznania, że stwarza to zagrożenie dla bezstronności orzekania lub że może takie wrażenie wywołać w odbiorze zewnętrznym.

W kontekście powoływanej przez obrońcę obwinionej uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 wskazać należy - co wnioskująca zdaje się pomijać w toku motywowania forsowanego poglądu - na treść postanowienia z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.103), w którym to Trybunał Konstytucyjny nakazał wstrzymać stosowanie powoływanej uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego od dnia jej wydania. Następnie wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r., w sprawie sygn. akt U 2/20 (M.P.2020.376 z 21 kwietnia 2020 r.), Trybunał Konstytucyjny orzekł o jej niezgodności z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.).

Nadto zauważyć należy, iż w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, a

dokonywanie zmiany w tym zakresie należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy. Jednocześnie potwierdzono, iż powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego, który nie ma kompetencji do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jego uprawnień w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji. Warto w tym miejscu również zaznaczyć, iż po opublikowaniu w dzienniku promulgacyjnym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. ie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[ms]